

der Land, og hvis man da regner $\frac{1}{2}$ Td. pr. Td. Land, tror jeg ogsaa, man regner meget rigeligt. Den Fordel, der nu skulde komme disse Ejere til gode, er altsaa Forskellen mellem den Kapitelstakst, som den højtærede Minister foreslaar, og den, der lovligt er ansat under den 2. Februar. Og tager vi et af de Amter i Landet, hvor Kapitelstaksten staaar højest, nemlig Lolland-Falster, er Bygget der ansat til 18 Kr. 81 Øre, 19 Kr. 13 Øre og 18 Kr. 49 Øre; Gennemsnittet deraf er omtrent det Tal, jeg nævnedes først, altsaa ca. 18 Kr. 80 Øre, og det er akkurat 5 Kr. højere end den Kapitelstakst, som den højtærede Minister er kommet til skulde være gældende, nemlig 13 Kr. og et Par og halvfjerdsindstyve Øre, det bliver altsaa Halvdelen af de 5 Kr. eller $2\frac{1}{2}$ Kr. pr. Td. Land, det vil dreje sig om. Men med de Udgifter, der i øvrigt hviler paa et saadant Landbrug, kan det at svare $2\frac{1}{2}$ Kr. mere pr. Td. Land i et enkelt Aar ikke spille nogen nævneværdig Rolle.

Men Spørgsmaalet er jo ogsaa: Hvad Grund er der til at gaa til en saadan Foranstaltning? Ja, den højtærede Justitsminister og Konseilspræsident var jo saa god nede i Folketinget at oplyse, at der var Krigstilstand til Stede. Men Krigstilstand i andre Lande er da heldigvis ikke ensbetydende med Nødstilstand herhjemme, og naar der fra de Herrer Ministers Side under Forhandlingerne har været argumenteret for Gennemførelsen af denne forandrede Kapitelstakst, har det stadig været med den Bemærkning, at under disse vanskelige Forhold kunde Landbruget blive stedt i vanskelige Tider. Men der er ikke sagt, at det var det i Øjeblikket. Altsaa, paa Forventning om, at Landbruget kunde blive stedt i vanskelige Tider, er det, at man har stillet dette Forslag, hvis Berettigelse, alt andet fra-sæt, jo skulde ligge i, at der var Nødstilstand til Stede. Det kunde jo muligvis gøre sig, naar man gik ud og sagde: Dette Lovforslag har Landstinget forhindret; det er et Lovforslag, der vil forhindre Godsejerne i at paabyrde det arbejdende Landbrug en stor Udgift, som det ikke tilkommer det at bære. Med Hensyn til Berettigelsen til at foretage Forandringer i denne Afgift netop i Aar skal jeg ikke komme ind paa det Spørgsmaal; det blev saa udmærket belyst af det ærede Medlem fra Frederiksberg (Godskesen) under Forhandlingen her i Salen i Gaar. Men naar man her vil gøre gældende, at de, som oppebærer Ydelsen, skulde være Folk, der

let kunde taale at miste denne Indtægt, og at de, som betaler den, er Folk, der trænger til Lettelse, vil jeg dog gerne anføre nogle Eksempler paa, at det er en i høj Grad urigtig Opfattelse. Jeg er tilfældigvis i Besiddelse af Afgiftsfortegnelsen for 3 Sogne. Det viser sig, at i et af disse Sogne er Præsten Nyder og de danske Sukkerfabrikker Yder. Disse sidste trænger sikkert ikke til denne Nedsættelse. I en anden Kommune er ligeledes Præsten Nyder af Arvefæsteafgift, og en Godsejer er eneste Yder, han har købt Præstegaardsjorden mod at svare Arvefæsteafgift. I en tredje Kommune er der 11 Ydere, det er Præsten, der oppebærer Arvefæsteafgiften. De 11 Ydere er: 1 Godsejer, 2 særdeles velhavende Proprietærer, 2 rige Købmænd, 1 rig Slagtermester, 4 i alt Fald velstaaende Gaardejere og kun 1 Husmand, der svarer 3 Tdr. Jeg synes, at det kan være godt, at disse Kendsgerninger staaar i Rigsdagstidende for det Tilfælde, at man senere skulde finde sig foranlediget til at slaa et stort Brød op paa den Omstændighed, at dette „udmærkede Forslag“ muligvis ikke kunde blive til Lov. De nævnte Tilfælde er ikke enestaaende, meget ofte har Godsejere købt Præstegaardsjord og er derved kommet til at svare Arvefæsteafgift af den. Det er altsaa ikke i alle Tilfælde de stakkels Ydere, der er nødlidende, i mange Tilfælde vil det være Nyderne, der vil være at beklage, hvis et saadant Lovforslag skulde blive gennemført. — Jeg skal foreløbig indskrænke mig til disse Bemærkninger.

Vejstrup: Jeg har bedt om Ordet for at gøre et Par Bemærkninger til det fremsatte Lovforslag, fordi det forekommer mig, at der ved den Forhandling, som fandt Sted i Gaar, manglede noget, idet man særlig fra konservativ Side ikke har haft Øje for, hvad man efter min Mening ikke kan se bort fra at der er mere end en Part i Sagen. Det er to Parter, det drejer sig om, Yderne paa den ene og Nyderne paa den anden Side. Men det forekommer mig, at hele den Argumentation, der er ført fra de konservative Partiers Side, er ført ud fra det Synspunkt, at her kun er Tale om en Part, Nyderne. Det Lovforslag, som fremsattes af Ministeren i det andet høje Ting, var af den Beskaffenhed, at det først og fremmest havde Ydernes Interesse for Øje, og det forekommer ogsaa mig rimeligt, ja ikke alene rimeligt, men i mange Tilfælde nødvendigt, naturligt, at man i dette